

सम्पादकीय

पीसीआर परीक्षणको दायरा बढाउँ

हाल फैलिरहेको कोरोना भाइरसको महामारीले नेपालमात्र होइन विश्वव्यापी रुपमा संकट बढाएको छ । मानिसको जीवनयापनलाई अस्तव्यस्त बनाएको छ । भाइरसबाट संक्रमित दर बढ्दो छ । यस महामारीले ठूलो विपद निम्न्याएको छ । कुनै गैर प्राकृतिक तथा प्राकृतिक कारणहरूबाट अकस्मात, अस्तव्यस्त तवरले आउने विपत्तिपूर्ण अवस्थालाई विपद भनिन्छ । जस कारणले मानवीय भौतिक, आर्थिक र वातावरणीय रुपमा असर पुगी आपतकालीन अवस्थाको सिर्जना भएको हुन्छ । यस विपदलाई व्यवस्थापन गर्न चुनौती थिएको छ ।

विश्व स्वास्थ्य संगठनले नेपाललाई अति संवेदनशील देशको रुपमा घोषणा गरिसकेको छ । अहिले को संवेदनशीलतामाथि जुधन स्थानीय सरकारहरूको भूमिका महत्वपूर्ण छ । किनभने संघले जतिसुकै राम्रो रणनीति अंगीकार गरे पनि उचित कार्यान्वयन भएन भने त्यसले नतिजा दिँदैन । कार्यान्वयन गर्ने दायित्व भएका स्थानीय सरकारहरूले जति धेरै परिणाममुखी काम गर्नेछन्, मुलुकले त्यति नै प्रभावकारी ढंगले वर्तमान संकटसित जुधन सक्नेछ । र समाज यो महामारीबाट सुरक्षित हुनेछ । यस्तो अवस्थामा स्थानीय तहहरूको पहिलो प्रमुख दायित्व कोरोना स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित छ ।

कोरोना भाइरसको संक्रमण परिवार तथा समुदायमा फैलन नदिन हरेक पालिकाले विदेशबाट आएका व्यक्तिहरूको अभिलेख राखी पहिचान र निगरानी गर्नुपर्दै । र, उनीहरूलाई 'क्वारेन्टाइन' मा बस्न लगाई त्यसको आवश्यक अनुगमनको व्यवस्था मिलाउनुपर्दै । घरमै क्वारेन्टाइनमा बस्न लगाउने वा आवश्यक भए क्वारेन्टाइन गृह निर्माण गर्ने प्रबन्ध पनि मिलाउनुपर्दै । यसमा आवश्यक स्रोत-साधनका लागि प्रदेश र संघले सघाउनुपर्नेछ ।

अर्कोतर्फ कोमिड-१४ पहिचानको एकमात्र आधार पीसीआर परीक्षण नै हो । कोमिड पहिचानका लागि पीसीआर परीक्षण गराउन स्थानीय सरकारले अभि तत्परता देखाउनु पर्ने आवश्यकता छ । सिरहाको धनगढीमाई र गोलबजार नगरपालिकाले आफ्नै लगानीमा पीसीआर परीक्षण गराउन सुरु गरेका छन् । यो महामारीको बेला ती नगरपालिकाले सुरु गरेको कार्य अत्यन्त सराहनीय छ । जिल्लाका १७ वटै स्थानीय तहले पनि धनगढीमाई र गोलबजार नगरपालिकाबाट शिक्षा लिदै पीसीआर परीक्षण सुरु गराउन दिलाई गर्नु हुँदैन । कोमिड पहिचानका लागि पनि जिल्लाका सबै स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारको मुख नताकी आफ्ना पालिकाभित्रका जनताको पीसीआर परीक्षण गराउन आवश्यक छ ।

तसर्थ आम नागरिकको जीवन रक्षा गर्न पीसीआर परीक्षणको दायरा बढाउन संघ, प्रदेश सरकारसँग स्थानीय सरकारले अग्रसरता बढाउन जरुरी छ । यस महामारीको विपद व्यवस्थापनको लागि पूर्व तयारी र प्रतिकार्य योजनामा विशेष ध्यान दिई स्थानीय सरकार, सरोकारवाला सबै क्षेत्रबाट पूर्ण जिम्मेवार संवेदनशील भई सक्रिय हुन जरुरी छ । विश्वभरी चुनौतीका रुपमा फैलिएको महामारीलाई पराजित गर्न सबै एकसाथ लानुपर्ने अहिलेको आवश्यकता पनि हो । साम्भा बल, प्रयत्न, क्रियाशीलता र सक्रियतामा मात्र यस महामारीलाई परास्त गर्न सकिन्छ । नागरिकले सरकारलाई सहयोग गर्दै नागरिकले पूरा गन्तव्य दायित्वलाई पूर्णरुपमा परिपालना गरौं, सुरक्षित रही अरु मानिसको पनि सुरक्षा गरौं ।

• तबेला भित्रबाट लेखिएको पत्र •

मलाई अत्यन्त पाश्विक व्यवहार गरिएको छ । मलाई सात फुट लामो र छ फुट चौडा हावा नछिने अँध्यारो कोठामा दिन-रात थुनिएको छ । मैले यसै कोठामा खाना पकाउने सहित सबै दैनिक काम गर्नुपर्छ ।

मलाई सुरुको एक महिनासम्म चौबीसै घण्टा नेल र हथकडी लगाएर साडलोले बैंधर राखिएको थियो । अहिले हथकडी र साडलो हटाएका छन् तर गाँडो नेल भने छाँदै छ । म जेलको सामान्य रासन पाउँछु । त्यसमा चारआना मुल्य पर्ने एक सेर चामलको तीनचौथाइ भाग पाउँछु । पक्राउ परेको पहिलो चालीस घण्टासम्म त मलाई अलिकति नुन मात्र दिएका थिए । मलाई कुनै ओढने वा ओछ्याउने दिइएको थिएन ।

यसका अत्यन्त ठन्डी रात मैले त्यतिकै गुराउनुपर्यो । मलाई उनीहरूले तेझो रात एउटा राडी र धुस्सा दिए । अहिलेसम्म म त्यसेको भरमा छु ।

म जहाँ थुनिएको छु त्यो क्याएन (जेलर) को घोडातबेला हो । त्यसलाई जसोतसो मेरो जेल बनाइएको छ । यो ठाउँमा अत्यन्त फोहोर छ । म बाहिरी विश्वबाट पूर्ण रुपमा

बनाइएको छु । मलाई उनीहरूले नेपाल बसाइको बेला कहाँ-कहाँ बसेको थिएँ भन्ने प्रश्न सोधे । मैले कसैको नाम बताउन मानिनँ । कुनै तयारी नगरी आन्दोलन सुरु गर्न हुँदैन भन्ने सल्लाह दिनका लागि मैले त्रिपुरबरलाई भेटेको कुरा भने स्वीकार गरे । जनरल विजयमार्फ्ट महाराजलाई भेटन खोजेको, त्यस सम्बन्धमा उनीसँग कुरो मिलाएको र जनरलको जवाफ पाउनुभन्दा पहिले नै पक्राउ परेको कुरा पनि मैले बताएँ । म पक्राउ पर्दा मैले महाराजलाई ले खेको पत्र उनीहरूले मेरो खल्तीमा फेला पारे । मैले उनीहरूलाई के भनै भने एक सच्चा सत्याग्रहीको हैसियतबाट मैले केही कुरा लुकाउनु छैन । पत्रको बेहोरा के.ए.च.लालो, सान्दाजु र कृष्णप्रसादलाई थाहा छ । एक सच्चा सत्याग्रहीले सबैभन्दा पहिले प्रतिष्ठालाई आफैले सुधिने मौका दिनुपर्ने हुँदा देशको अवस्थाका विषयमा महाराजलाई व्यख्या गर्नका लागि उहाँसँग भेट गर्न चाहेको कुरा उनीहरूलाई बताएँ ।

मेरो तात्पर्य के हो भने म पक्राउ हुनबाट भाग्न खोजेको

थिएँ । उनीहरूले मेरो साथबाट टंकप्रसादले लेखेका तीनवटा

पत्र र मेरो कार्ययोजना, छ महिनाको कार्यक्रम पनि फेला पारे ।

कृपया मेरो पत्तीलाई पत्रको बारेमा यथाशीघ्र जानकारी दिनुहोला । मैले लेखेका कुनैपनि

कागजात आपूरूसँग

नराञ्जुहोला । यो पत्र पठाउन सम्भव नभएमा यसको एउटा

प्रतिलिपि उतारेर पठाउनुहोला ।

मलाई समाचार पठाउनुहोला ।

-१५४५, सार्व

१३/काठमाडौं ।

(झोत: जनता, दिल्ली, वर्ष ४

अड्क १३)

नोट : नेपाली राष्ट्रिय

काग्रे सले सुरु गरे को

आन्दोलनका त्रममा जेलमा

नेपाली राष्ट्रिय काग्रेसका

सभापति बीपी केइरालालाई

सबै भन्दा आमानवीय

व्यवहार गरिएको थियो ।

यो उहाँको त्यसै बे ला

काठमाडौंसिथित जेलबाट

लुकाईछिपाई पठाउनुभएको

पत्रको सार हो । यो पत्र

दिल्लीबाट प्रकाशित हुने

अड्ग्रेजी पत्रिका 'जनता'

मा प्रकाशित भएको थियो ।

धनगढीमाई नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

धनगढी, सिरहा प्रदेश नं. २ नेपाल

धनगढीमाई नगरपालिकाद्वारा सार्वजनिक हितमा जारी

अत्यन्त जरुरी सूचना

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (COVID-19) को संक्रमणबाट धनगढीमाई नगरपालिका पनि उच्च जोखिममा रहेको तथा भिडभाड हुने हाट बजार क्षेत्रहरू, पसल, होटलहरू र जनसम्पर्क अधिक हुने निजी, सरकारी कार्यालय, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा कार्यरत पदाधिकारी र कर्मचारीहरूमा यसको संक्रमण देखिएकोले यो रोग समुदायस्तरमा फैलन सम्भावना भएकोले नगरपालिका निति निति २०७७/०४।२५ बाट शुरू भई बन्दबान्दी लाग्न भएको त्यसलाई नगरवासीमा अवगतै छ । यस्तो अवस्थामा यस रोगबाट सुरक्षित रहन आवश्यक उच्च सतर्कता अपलाउनको लागि पटक-पटक साबुन पानीले हात धुन र नियन्त्रित रात्रि त्रिमात्रामात्रा र यसको अवश्यकता अपलाउनको लागि पटक-पटक साबुन धार्दै र धार्दै रात्रि त्रिमात्रामात्रा अनुरोध गर्दै । साथै घर बाहिर निसिकन, भिडभाड नगर्न, सामाजिक क्रियाकलापहरू भोज भतेर नगर्न नगराउन हुन समेत नगरपालिका अनुरोध गर्दै । यसका साथै निति २०७७/०५।०५।०५ गतेको कोरोना आपतकालिन व्यस्थापन केन्द्र (CCMC) को वैटकको निर्णयका देवायका विषयहरू सबै नगरवासीहरूको जानकारी एवं परिपालनाको लागि सार्वजनिक गरिएको छ ।

1. PCR Test मा Positive रिपोर्ट आएका व्यक्तिहरूको तत्काल Contact Tracing गरि नामावली संकलन गर्ने कार्य भईहरूकोले Contact Tracing Team को सम्पर्कमा आउने र सहयोग गर्ने ।
2. PCR Test को लागि स्वाव संकलन गरिएका तर नतिजा नआएका व्यक्तिहरू तत्कालबाट आ-आफ्नो निवासमा होम क्वारेन

actionaid
NEPAL

खाद्यान्ज तथा कोभिड-१९ रोकथामका लागि स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री खरिद गर्न शिलबन्दी बोलपत्र आह्वानको सूचना

प्रकाशन मिति: २७ अगस्त, २०२० (११ भाद्र, २०७७)

दलित जनकल्याण युवा कलब सिरहा र एक्सनएड नेपालको संयुक्त सामेदारीमा संचालित आपतकालीन प्रतिकारी योजना कार्यक्रम (Emergency Response Plan) का लागि तपसिल बमोजिमको सामानहरूको आवश्यकता भएको हुँदा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसँग काम गरिसकेका इच्छुक नेपाली इजाजत प्राप्त फर्म/कम्पनीहरूले आवश्यक कागजात संलग्न गरि गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र तोकिएको ढाँचामा नमूना सहित मिति ११ सेप्टेम्बर २०२० (२६ भाद्र २०७७), साँझ ३ बजेसम्म बुझाउन आह्वान गरी यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल

क्र.सं.	विवरण	परिमाण
१.	खाद्यान्ज प्याकेज (चामल ,गहुको पिठो, सर्वोत्तम पिठो, चना मटर, मुसुरो दाल, धारा तेल र नुन)	१,४५०
२.	कोभिड १९ रोकथाम किट (डिजीटल थर्मोमिटर, मास्क, सेनिटरी प्याड, लुगा धुने साबुन र नुहाउने साबुन,)	१,४८०
३.	माथि उल्लेखित समानहरूको ढुवानी र प्याकेजिङ सहितको मुल्य सिरहाको लहानसम्म	

शिलबन्दी बोलपत्र फारम र नियम तथा शर्तहरू दलित जन कल्याण युवा कलब लहानको कार्यालय लहान-१४ बस्तीपुर प्रदिप गिरि आश्रम र एक्सनएड नेपालको पुर्वाञ्चल श्रोत केन्द्र विराटनगर महानगरपालिका वडा नं. १२ स्थित कार्यालयबाट २७ अगस्त २०२० (११ भाद्र २०७७) बिहान १० बजे देखि दिउँसो ३ बजेसम्म प्राप्त गर्न सक्नुहोनेछ ।

शिलबन्दी बोलपत्र पेश गर्ने ठेगानाहरू

दलित जन कल्याण युवा कलब लहानको कार्यालय, लहान-१४, प्रदिप गिरि आश्रम, बस्तीपुर सिरहा प्रदेश नं. २ सम्पर्क नं. ०३३-४६१२५५, सोवाईल नं. ४८१३६३४५९, ४८२४७५६४४

नोट :- बोलपत्र फारम बुझाउन आउदा आफूले उपलब्ध गराउने सामानको १/१ प्रति नमूना पनि साथै बुझाउनु पर्नेछ ।

(विस्तृत जानकारीको लागि दलित जनकल्याण युवा कलब लहानको कार्यालय वा एक्सनएड नेपालको पुर्वाञ्चल श्रोत केन्द्र विराटनगरमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।)

एक्सनएड नेपाल पुर्वाञ्चल श्रोत केन्द्र पाञ्चाली वडा नं. १२, विराटनगर, मोरड प्रदेश नं. १ सगरमाथा पार्टी प्यालेस नजिक फोन नं. ०२१-४७०५७५५, ४७१९६३७

सोवाईल नं. ४८०४०६८८८४

कोरोना भाईरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

हाल विश्वभरी फैलिरहेको कोरोना भाईरसबाट नेपाल उच्च जोखिममा रहेको विश्व स्वास्थ्य संगठनको प्रतिवेदन अनुसार कोरोना भाईरसबाट भइरहेको र हुन सक्ने सम्भावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठुलो सभा, जुलुश, मेला आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

कोरोना भाईरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डल गर्दा मास्कको प्रयोग गर्ने । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउँ । घ) कम पाकेको माघा, मासु नखाउँ । ङ) दही, दुध, घ्य, पनिर आदिको सेवन गर्ने । च) कुहिएको खाने कुरा नखाउँ । छ) खानेकुरा धोई पखाली रास्त्रोसँग पकाएर खाउँ । ज) एक आपसमा अभिवाद गर्दा नमस्ते गर्दा हात नमिलाउँ । भ) एक आपसमा शारिरिक दुरी कायम राख्नै । ग) खोकदा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्लो मुख छोपै । ट) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा स्वास्थ्य तथा रोग नियन्त्रण कार्यालयको कल सेन्टरमा नं.१३३४ मा जानकारी दिनु तथा चिकित्सक सित सम्पर्क गर्ने । ठ) दैनिक रुपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्ने ।

धनगढीमाई नगरपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाईरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

हाल विश्वभरी फैलिरहेको कोरोना भाईरसबाट नेपाल उच्च जोखिममा रहेको विश्व स्वास्थ्य संगठनको प्रतिवेदन अनुसार कोरोना भाईरसबाट भइरहेको र हुन सक्ने सम्भावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठुलो सभा, जुलुश, मेला आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

कोरोना भाईरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डल गर्दा मास्कको प्रयोग गर्ने । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउँ । घ) कम पाकेको माघा, मासु नखाउँ । ङ) दही, दुध, घ्य, पनिर आदिको सेवन गर्ने । च) कुहिएको खाने कुरा नखाउँ । छ) खानेकुरा धोई पखाली रास्त्रोसँग पकाएर खाउँ । ज) एक आपसमा अभिवाद गर्दा नमस्ते गर्दा हात नमिलाउँ । भ) एक आपसमा शारिरिक दुरी कायम राख्नै । ग) खोकदा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्लो मुख छोपै । ट) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा स्वास्थ्य तथा रोग नियन्त्रण कार्यालयको कल सेन्टरमा नं.१३३४ मा जानकारी दिनु तथा चिकित्सक सित सम्पर्क गर्ने । ठ) दैनिक रुपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्ने ।

भगवानपुर गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

प्रदेश ...

बुकिड गर्दे आएका उनले त्यतिखेर ३ हजार रुपैयाँ कमिशन वापत तलब थाए । लकडाउन अधिसम्म उनले मासिक १५ हजार रुपैयाँसम्म कमाई गर्दे । त्यही कमाईबाट उनले ६ जनाको परिवार धानेका थिए ।

तर लकडाउन सुरु भएपछिको चार महिना ५० हजार ऋण लिएर उनले गुजारा चलाए । 'आज खुल्ला भोलि खुल्ला र ऋण तिरहाल्छु नी भन्ने भयो,' यातायात मजदुर सन्हुले भने, 'तर आफूले सोचे जस्तो भएन, बस चलेन, ऋण तिर्न नसक्दा थप समस्यामा परे ।'

ऋण थाँति राखेरै उनी गुजारा चलाउनकै लागि जीवनमा कहिल्यै नगरेको काम गर्न बाध्य भए 'कृषि मजदुरी' । अहिले पनि उनी जनवनमा खटेर गुजारा चलाईरहेका छन् । दिनको ५ सय रुपैयाँमा खटेर गुजारा चलाएको उनले सुनाए ।

स्थानीय तह र संघ संस्थाले राहत अरुलाई बैठेपनि यातायात मजदुरलाई सबैले बेवास्ता गरेको उनले दुःखेसो पोखे । उनी भन्नन्, 'न त बस धनीले हेरे, न त स्थानीय सरकारले नै । सन्हु मात्र होइन सिरहा, सप्तरी र उदयपुरमा चल्ने दिवा बसमा आबद्ध ६० यातायात मजदुर अहिले बेखर्ची बनेका छन् ।'

ती जिल्लामा चल्ने बस व्यवसायीले सगरमाथा अञ्चल यातायात व्यवस्थापन समन्वय समिति गठन गरी सार्वजनिक वस सञ्चालन गरेका थिए । समिति अन्तर्गत एक सय भन्दा बढी सञ्चालित थिए ।

समिति अन्तर्गतका बुकिड व्यवस्थापन उपसमितिका व्यवस्थापक अच्युतम काफ्लेका अनुसार समिति अन्तर्गत ६० जनाले रोजगारी पाएका थिए । ती जिल्लाका पैर्व पश्चिम राजमार्ग क्षेत्रमा चल्ने सार्वजनिक वसका लागि बुकिड राखिएको थियो ।

बिरामी, विहे, मरनहरण र घर खर्च अभावको बेला शिवजीसँग गरिबहरूले रुपैयाँ लिन्छ, 'औरही गाउँपालिका-४ का जोगिन्द्र सदायाले भने, 'पछि उनलै रोजगारीका लागि काम खोजेर दिन्छ र दिएको रुपैयाँ फिर्ता लिन्छ ।' लेनदेनमा विवाद हुँदा यस्तो घटना बाहिरिएको उनले सुनाए ।

कोरोना भाईरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

हाल विश्वभरी फैलिरहेको कोरोना भाईरसबाट नेपाल उच्च जोखिममा रहेको विश्व स्वास्थ्य संगठनको प्रतिवेदन अनुसार कोरोना भाईरसबाट भइरहेको र हुन सक्ने सम्भावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठुलो सभा, जुलुश, मेला आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

कोरोना भाईरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डल गर्दा मास्कको प्रयोग गर्ने । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउँ । घ) कम पाकेको माघा, मासु नखाउँ । ङ) दही, दुध, घ्य, पनिर आदिको सेवन गर्ने । च) कुहिएको खाने कुरा नखाउँ । छ) खानेकुरा धोई पखाली रास्त्रोसँग पकाएर खाउँ । ज) एक आपसमा अभिवाद गर्दा नमस्ते गर्दा हात नमिलाउँ । भ) एक आपसमा शारिरिक दुरी कायम राख्नै । ग) खोकदा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्लो मुख छोपै । ट) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा स्वास्थ्य तथा रोग नियन्त्रण कार्यालयको कल सेन्टरमा नं.१३३४ मा जानकारी दिनु तथा चिकित्सक सित सम्पर्क गर्ने । ठ) दैनिक रुपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्ने ।

नवराजपुर गाउँपालिका कार्यालय सिरहा

ती मध्ये अधिकांश टिकट बुकिड काममा खटेवापत मासिक १२ हजार रुपैयाँदेखि १५

• जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको अन्तरसम्बन्ध •

स्थानीय तह जनताको नजिकको देखिने, सुनिने र छिडै अनुभूत गरिने सरकार हो। ग्रामीण तथा सहरी दुवै क्षेत्रमा जनतासँग प्रत्यक्ष सरकार र सम्बन्धित हुने यो सरकारको योग्यता, क्षमता, क्रियाशीलता, इमान र विश्वसनीयता शासन प्रणालीमा सर्वाधिक महत्वका पक्ष हुन्। माथिल्लो तहका सरकारहरू कठिपय विषयमा जनतामा पुग्ने माथ्यम यिनै सरकार हुन्छन्। तसर्थ प्रभावकारी स्थानीय सरकार प्रावकारी सेवा प्रवाहका पर्याय हुन् भन्नमा अतिशयेकि नहोला।

संघीयताको सन्दर्भ

नेपालको संघीय शासन प्रणाली आ० नो चार वर्ष पूरा गर्ने तरखरमा छ। बहुतहको शासन प्रणाली र धेरै निर्णयकर्ता हुने संघीय शासन प्रणाली नेपालको लागि नयाँ व्यवस्था हो। यो प्रणाली आएपछि सबै अफेक्षा पूरा हुने, समस्या समाधान हुने र उन्नति-प्रगति हुने अचुक साधनका स्थमा विगत १२ वर्षदेखि यसलाई भजाउँदै आइएको छ। एकल, साभा र अवशिष्ट अधिकार प्रयोग सम्बन्धित तहले गरिरहँदा संघीयतालाई सहज हुनुपर्न हो। तापनि कमीकमजोरी बग्रेली सुन्नमा आएका छन्।

यस लेखनको अभिप्राय यो नभई शासन प्रणालीको ढाँचा परिवर्तन भएपछि तदअनुस्य व्यवहार परिवर्तन हुनुपर्न र तहगत एवं सम्बद्ध पक्षबीच सुमधुर अन्तरसम्बन्ध हुनुपर्न र भन्न अपेक्षाको सेरोफोर्मा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबीचको अन्तरसम्बन्धमा केन्द्रित हुनेछ।

स्थानीय तह

नेपालमा स्थानीय तहको अनुभव आधा शताब्दीभन्दा बढीको छ। कानुनी, प्रत्यायोजित

र केन्द्रनिर्देशित विकेन्द्रीकरणको छरिएको अभ्यासलाई स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ मा एकीकृत गरी कार्यान्वयन प्रयास गरिएको थियो। अहिले स्थानीय सरकारसमक्ष जनताका आ० ना माग र सरोकार सहजै राख्न सक्छन्। सचेत र जिम्मेवार सेवाग्राहीको कमी छैन। निर्वाचित जनप्रतिनिधिले मौजुदा सामाजिक पूँजीको उपयोग गर्न सकेहो। निर्वाचित जनप्रतिनिधिमा स्थानीयताको प्रचुर सोच, दबाव, लोकप्रियताको जीजीविषा र अवसरको शीघ्र उपयोग र दोस्तो-कर्मचारीको केन्द्रीयताको सोच, अनुभव र तजविजी अधिकार प्रयोगको बानीलाई स्थानीय उच्च सु० श। स न कायम गर्नमा टेवा पुर्ण सक्छ।

नेपालको संघीय शासन प्रणाली आ० नो चार वर्ष पूरा गर्ने तरखरमा छ। बहुतहको शासन प्रणाली र धेरै निर्णयकर्ता हुने संघीय शासन प्रणाली नेपालको लागि नयाँ व्यवस्था हो। यो प्रणाली आएपछि सबै अफेक्षा पूरा हुने, समस्या समाधान हुने र उन्नति-प्रगति हुने अचुक साधनका स्थमा विगत १२ वर्षदेखि यसलाई भजाउँदै आइएको छ। एकल, साभा र अवशिष्ट अधिकार प्रयोग सम्बन्धित तहले गरिरहँदा संघीयतालाई सहज हुनुपर्न हो। तापनि कमीकमजोरी बग्रेली सुन्नमा आएका छन्।

मार्गनिर्देश गरेको सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वयकारी भूमिका तीनै तहका सरकारले निर्वाचित गरी स्थानीय तहबाट दिने भनेका सैवानिक सेवा, अधिकार प्रयालन र विकास दिलाउन सकारात्मक र सक्रिय सहयोग गर्नु-गराउनु आथिल्लो तहका सरकारको कठिपय हो। तर, राजनीतिक नेतृत्व र कर्म च। रो तन्त्र बीच कर्तव्य अधिकार दिएकाले वित्तीय स्रोतमा पनि विगतको तुलनामा व्यापक वृद्धि हुन गएको छ। राजस्व पनि बढी उठाइएको चर्चा छ। तर सेवा-प्रवाहमा सुधारको खासै उल्लेख हुने गरेको पाइँदैन। यसले स्थानीय तहको नेतृत्वमा कुशलता, इमानदारी र जवाफदेही माग गर्छ। नेतृत्वको आधारभूत गुणमध्ये महत्वपूर्ण गुण सिकाइ वा सिक्ने प्रवृत्ति हो। तसर्थ हाम्रा जनप्रतिनिधिका सीप जानु र क्षमता बढाउन उपयोगी हुनेछ। राजनीतिज्ञाका तीनवटा आधारभूत योग्यता चाहिन्छ। १. कानुनको शासनप्रति लगाव २. कार्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक क्षमता र ३. न्याय। हाम्रो राजनीतिक र प्रशासनिक संस्कारले

चन्। जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको अन्तरसम्बन्ध अन्तरसम्बन्धको सेतु विचार र व्यवहार हो। स्थानीय तहमा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबीच दुइवटा अतिवादी सोच मडारिएको अनुभूत गर्न सकिन्छ, पहिले-जनप्रतिनिधिमा स्थानीयताको प्रचुर सोच, दबाव, लोकप्रियताको जीजीविषा र अवसरको शीघ्र उपयोग र दोस्तो-कर्मचारीको केन्द्रीयताको सोच, अनुभव र तजविजी अधिकार प्रयोगको बानीलाई स्थानीय उच्च सु० श। स

यी तीन पक्षमा विशेष ध्यान दिनु संघीयतालाई टेवा पुर्याउनु हुनेछ।

जनप्रतिनिधिले धर्म नछाड्ने र राष्ट्रसेवकहरूले धर्म र कर्म दुवै नछाड्ने संस्कार विकास गर्न सकिन्छ सक्रियताको मर्म, संघीयताको अपेक्षा र जनताका चाहनाअनुस्य स्थानीय तह व्यवस्थापन र सञ्चालन हुनेछन्।

स्थानीय तहमा त्यही कार्यरत कर्मचारी र निजामती सेवाबाट

समायोजन भएका कर्मचारी छन्।

सर्वांगमतमः यी दुईर्थरी कर्मचारीमा एकीकरण, समान सोच, समाजस्य र समन्वय हुन जरूरी छ। यसैराई केन्द्रबाट गएका कर्मचारीले केन्द्रको विगत विसर्ग आपूर्लाई स्थानीयकरण गर्न सक्नुपर्छ। कर्मचारीलाई कार्य सम्पादनमा सघाउ पुग्ने अनुकूल वातावरण मिलाउने दायित्व र कर्तव्य राजनीतिक नेतृत्वको हो। स्थानीय नेतृत्वले निजामती सेवाबाट आएका स्थानीय तहका नागरपालिका र गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरू एकअर्काका सहयोगी हुन् प्रतिस्पर्धी होइनन्।

मूलतः निर्वाचित जनप्रतिनिधिले जनताबाट प्राप्त मत तथा अधिकार संविधान र कानुनबमोजिम प्रयोग गर्नुपर्छ। आफू आ० नो मान्छे, आ० नो दल मात्र होइन कि आफूले प्रतिनिधित्व गरि जिम्मा पाएको संगठन/संस्थाको समग्र जिम्मेवारीप्रति व्यावसायिक दक्षता, इमानदार र जवाफदेही ढंगबाट कार्य सम्पादन गर्ने-गराउने दायित्व निर्वाचित जनप्रतिनिधिको

हो। भनिन्छ- कर्मचारीको शक्ति भनेको विज्ञता हो। आफूसँग भएको विज्ञता र बढाउन सकिने विज्ञताको आपूर्ति कार्यरत निकायको उद्देश्य प्रतिमा पूरा उपयोग गर्नु कर्मचारीको धर्म हो। राजनीतिज्ञ र राष्ट्रसेवकहरूको समन्वयात्मक सहयोगी र परम्परा विश्वासको कार्य-संस्कृति नै स्थानीय तह सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको सफलताको आधार हो।

स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको अन्योन्याश्रित सम्बन्ध हुन्छ। जनतासँग प्रत्यक्ष सम्पर्क हुने भएकाले कार्य क्षेत्रमा काम गर्दा तत्कालै निर्णय निर्धारण तथा कार्य सम्पादन गर्नुपर्छ। यसै सिलसिलामा यी दुईर्थीको समन्वय एवं साभेदारीमा स्थानीय सरकार सफल हुन सक्छन्। एउटाले अर्काको कार्यक्षमताको सीमा अन्तरसम्बन्ध र सहकार्य बुझेर कार्य सम्पादन गर्न-गराउन पद्धति विकसित गर्नु जस्ती छ। दुवै पक्षले जनताका लागि काम गर्ने हो।

सार्वजनिक काम गर्दा-गराउँदा सामूहिकताको भावना अपरिहार्य हुन्छ। यसमा कोही ठूलो, सानो र आ० नो पराइ हुँदैन। सबैभन्दा मुख्य काम हो। सामूहिक जिम्मेवारी तोकिएर सेंगै काम गर्दा कोही-कसैको प्रतिस्पर्धी हुँदैन, सहयोगी र सहकर्मी हुन्छ। कार्यसम्पादन र निर्वाचित गर्नु आवश्यक हो। यसैले आलोचनात्मक चेत, इमान, योग्यता, क्षमता, सक्रियता र समन्वयबाट कार्यसम्पादन गर्न-गराउन जनप्रतिनिधि र कर्मचारी निरन्तर क्रियाशील हुनुपर्छ। अन्तरसम्बन्ध सुमधुर बनाई जनप्रतिनिधिले धर्म नछाड्ने र राष्ट्रसेवकहरूले धर्म र कर्म दुवै नछाड्ने संस्कार विकास गर्न सकेमा संघीयताको अपेक्षा र जनताका चाहनाअनुस्य तह सञ्चालन हुनेछन्।

- सुशासन सेवा प्रवाह र विकासमा जिम्मेवारीअनुसार भूमिका निर्वाह गरी एउटै उद्देश्य प्रतिमा काम गर्नुपर्ने। आपसमा निर्भर सम्बन्ध अर्थात एउटै सिक्काका दुई पाटा हुन, जसको छुट्टाछुट्टै र साभा स्वरूप हुन्छ। जनप्रतिनिधिको नेतृत्वमा राष्ट्रसेवक कर्म चारीको प्राविधिक सीपको प्रयोग हुन्छ।
- संविधान, कानुन र स्थानीय आवश्यकताअनुसार नीति र कार्यक्रम तयार गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने। नियम, कानुन, नीति र मापदण्ड पालनामा उत्तिकै ध्यान दिनु आवश्यक हुन्छ। दबाव र प्रभावभन्दा शुद्धता र तटस्थानाध्यान पुर्याए पद्धति विकसित हुन टेवा पुग्छ।
- साभा जिम्मेवारी भएकाले अपजसको दोषादोष र सफलताको खोसाखोस गर्न मिल्नैन। जवाफदेही संयुक्त वा छुट्टाछुट्टै हुन्छ। जनसेवा

कोरोना भाईरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

हाल विश्वभरी फैलिरहेको कोरोना भाईरसबाट नेपाल उच्च जोखिममा रहेको विश्व स्वास्थ्य संगठनको प्रतिवेदन अनुसार कोरोना भाईरसबाट भझरेहेको र हुन सक्ने सम्भावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठुलो सम्भा, जुलुश, मेला आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ।

कोरोना भाईरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिडुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्ने । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउँ । घ) कम पाकेको माछा, मासु नखाउँ । ङ) दही, दुध, घ्यु, पनिर आदिको सेवन गर्ने । च) कुहिएको खाने कुरा नखाउँ । छ) खानेकुरा धोई पखाली रामोसँग पकाएर खाउँ । ज) एक आपसमा अभिवाद गर्दा नमस्ते गर्दा हात नमिलाउँ । झ) एक आपसमा शारिरिक दुरी कायम राख्ने । झ) खोकदा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशाम